

**CIRKULÆRT
BYGGERI:**
FRA TANKE TIL
POLITISK HANDLING

Hvordan kan I fremme det
cirkulære byggeri i Danmark?
- Og hvorfor er det vigtigt?

Vi bygger meget i Danmark, men er vi klar til fremtiden?

Lynetteholm

En ny bydel i København.

Byggeriet på Aarhus Havn forventes afsluttet i starten af 2027

Kontortårnet udspringer af en 100 år gammel industribygning, som bevares. Projektet ind og et offentligt byrum i to etager. Illustration: Olav de Linde

Information

Inland Uvland Klima Debat Kultur Literatur Moderne Tider Nyhedsbreve Lyt artikler

KLIMA

Infrastrukturaftalen til 161 milliarder giver masser af motorveje, men ikke meget klima

Alle Folketingets partier er med i infrastrukturaftalen, som blev præsenteret mandag. Enhedslisten, SF og Alternativet sidder dog over på enkelte dele af aftalen, mens eksperter er kritiske over for aftalens klimaregnskab og efterlyser flere oplysninger om CO₂-udledningen

Infrastrukturaftalen rammer over 25 motorvejs- og vejanlægsprojekter, som hver især bedømmes at give en ekstra klimabelastning. Effektivisering af de enkelte vejrækninger kan dog ikke umiddelbart lægges sammen, da projekterne vil påvirke hinanden, hvad trafikmængde og CO₂-belastning angår, oplyser Transportministeriet i et notat, som Information er kommet i besiddelse af.

▀ JAKOB DALL

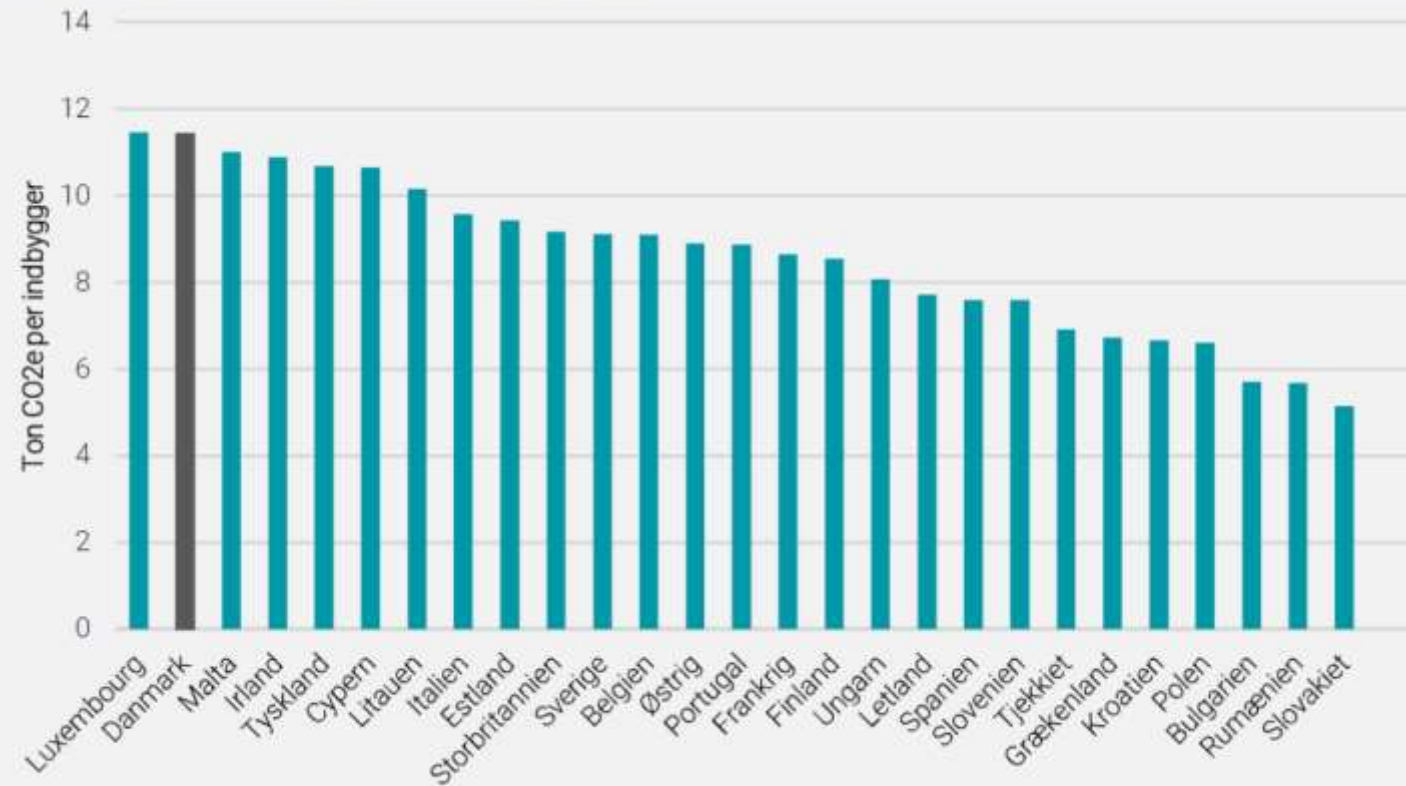

Danmarks høje ressourceaftryk

25,3 ton materialer pr. dansker pr. år...

FIGUR 5. EU-LANDENES FORBRUGSAFTRYK

Kilde: JRC (2022). Note: Holland fremgår ikke af grafen på grund af datausikkerheder.

Byggeriet har et tungt ansvar ...og et stort potentiale!

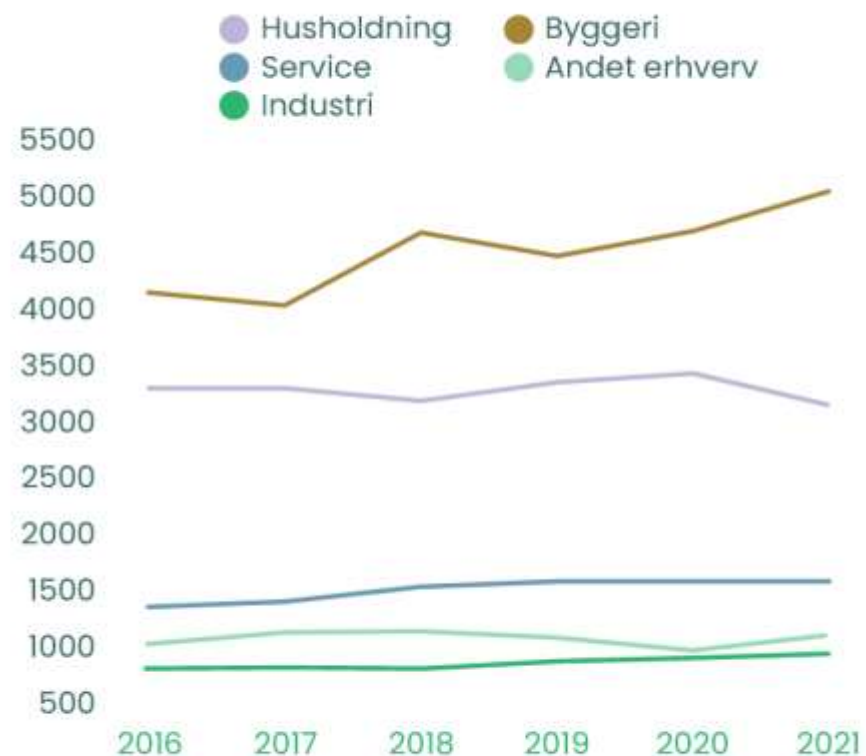
30 % af DK CO₂-udledning er
fra bygninger, broer og veje

31 % af DK ressourceforbrug

40 % af alt affald

36 % af byggeaffald genanvendes

Affaldsmængder i forskellige sektorer: husholdninger, service, industri, byggeri og andet erhverv, opgjort i tons, 2016-2021

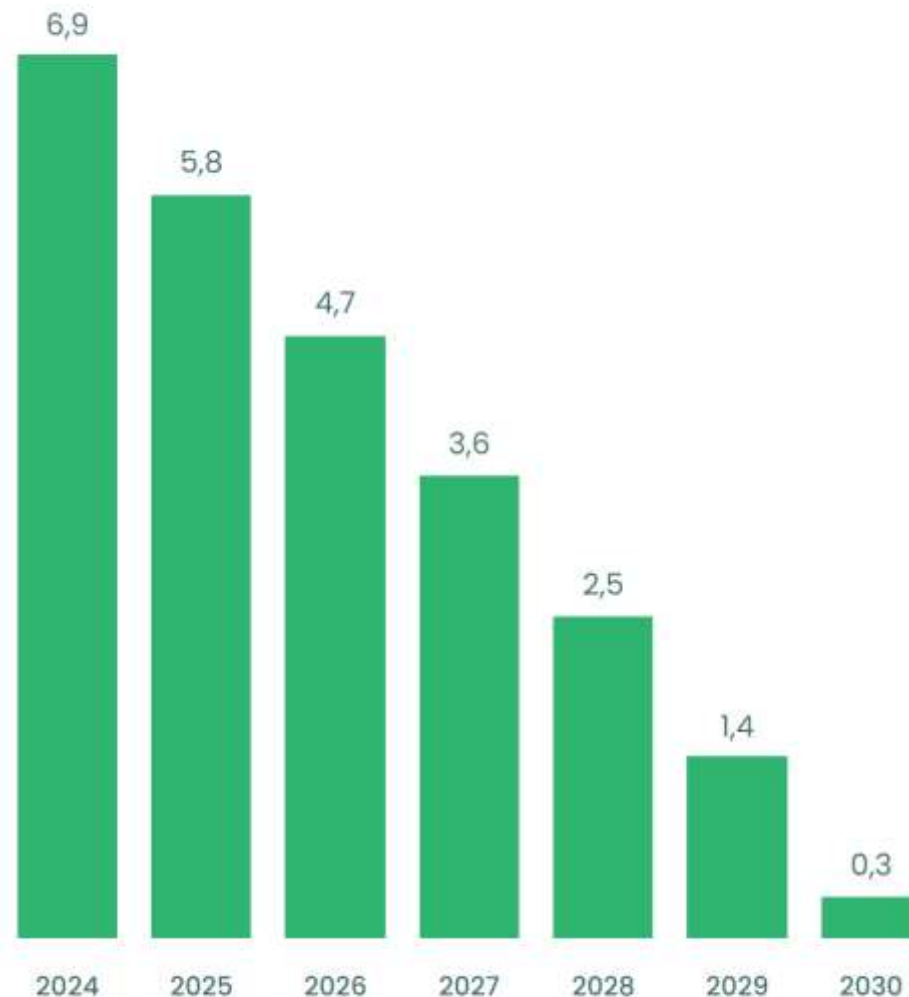

Byggeriet er klart den sektor, som producerer mest affald i Danmark – herunder også markant mere end affald fra husholdninger.

Kilde: <https://cirkulaer.dk/nyheder/ros-til-ny-coe-rapport>³

Dansk byggeri lever ikke op til FN's klimamål

Påkrævet reduktion i CO₂-aftryk for overholdelse af Paris-aftalen i et 50% scenarie, opgjort i kg CO₂e/m²/år

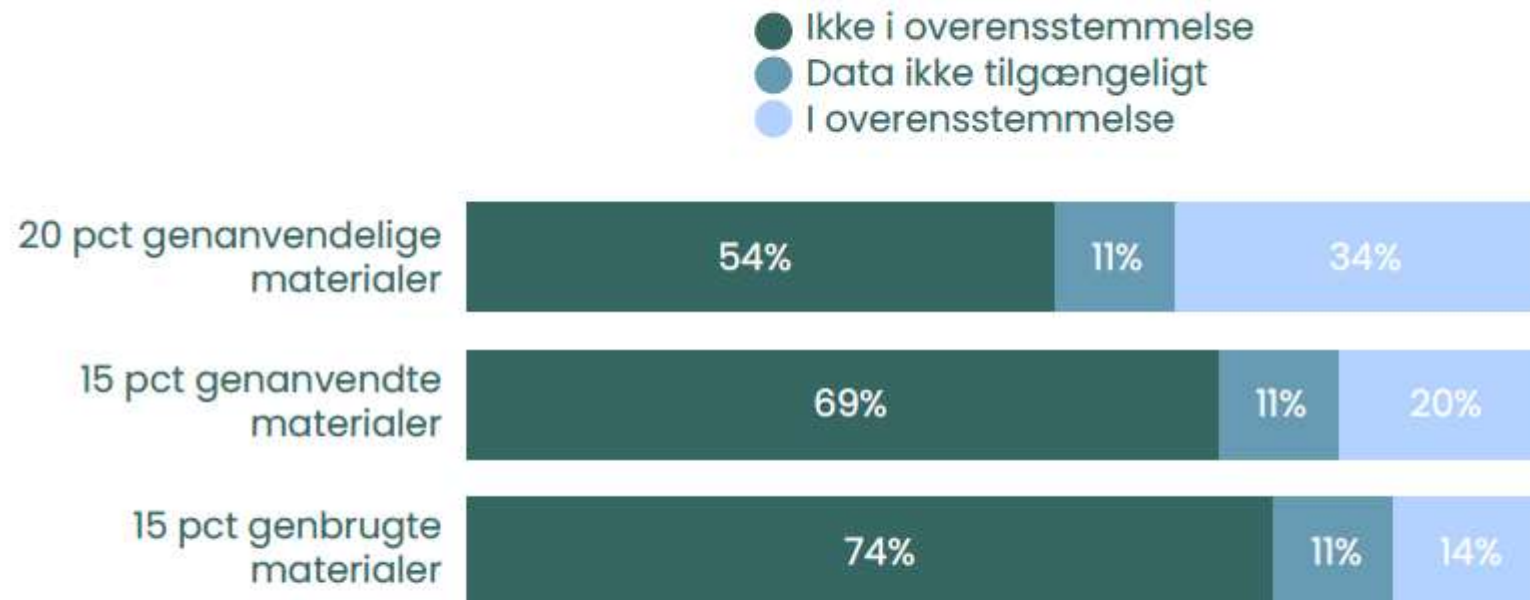

Hvis nyt byggeri i Danmark skal holde sig inden for Parisaftalen, så skal udledningen reduceres til 0,3 kg CO₂e/m²/år inden 2030. I dag er gennemsnittet for et nyt byggeri i Danmark 9,6 kg CO₂/m²/år. Der er med andre ord seks år til at reducere byggeriets klimaaftryk med knap 97 pct.

Kilde: Reduction Roadmap, 2022⁹

Nybyggeriet lever ikke op til EU's taksonomi

Genanvendelige, genanvendte-, og genbrugte materialers overensstemmelse med de cirkulære kriterier i EU-taksonomien opgjort i pct.

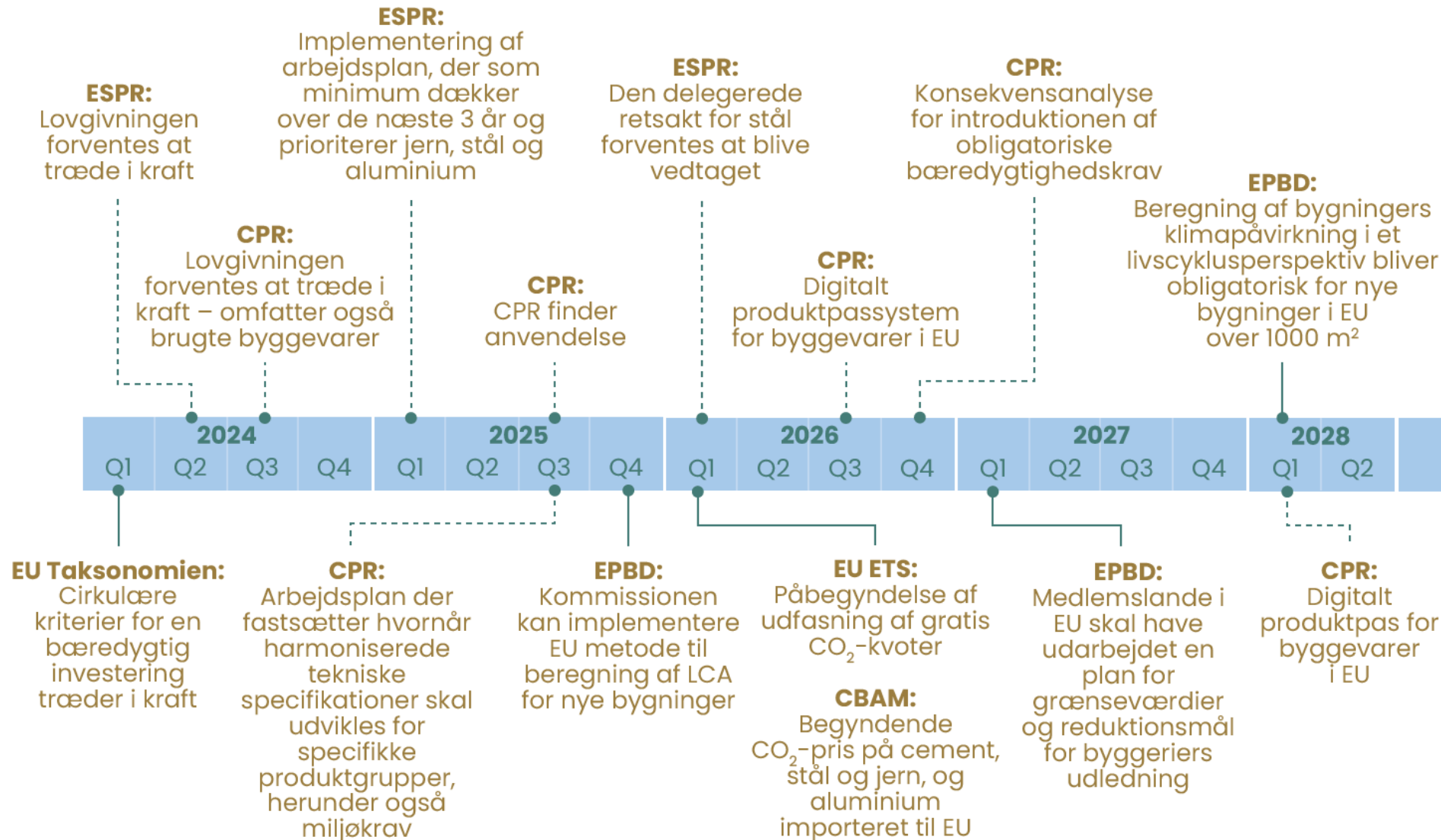

Både når det kommer til brug af genanvendelige, genbrugte og genanvendte materialer, lever størstedelen af nye byggerier ikke op til de cirkulære kriterier, som ligger i EU taksonomien. Figuren er baseret på en analyse fra 2023, som kigger på de forventede kriterier i taksonomien.

Kilde: DGNB¹¹

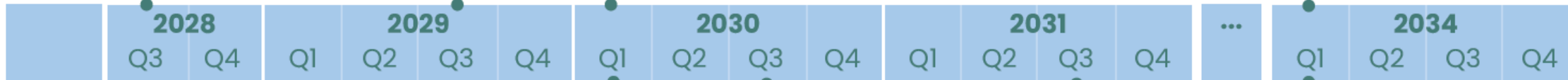
EU har sat tempoet op, men vi lever ikke op til de nye krav

CPR:
Oplysning om flere klima- og miljøparametre bliver obligatoriske

CPR/ESPR:
Cement skal reguleres gennem ESPR, hvis ikke kravene i CPR er ambitiøse nok

CBAM:
Fuld implementering af CO₂-pris for cement, jern og stål, og aluminium importeret til EU

EPBD:
Beregning af bygningers klimapåvirkning i et livscyklusperspektiv bliver obligatorisk for alle nye bygninger i EU

CPR:
EPD'er bliver de facto obligatoriske

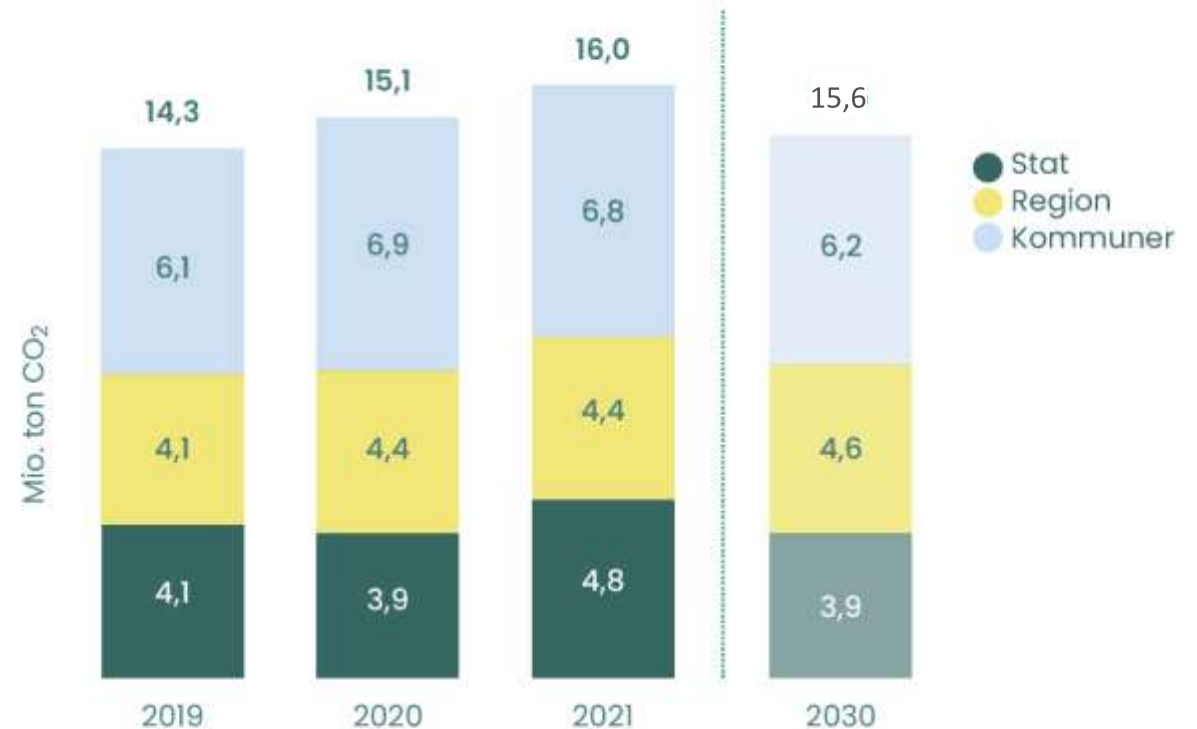
EU ETS:
100 pct. udfasning af gratis CO₂-kvoter for cement, jern og stål, og aluminium

Offentligt lederskab for 448 mia. kr?

Klimaaftrykket af statens, regionernes og kommunernes indkøb fra 2019 til 2021 og fremskrevet til 2030, mio. ton CO₂

Fra perioden 2019-2021 er klimaaftrykket fra offentlige indkøb steget – i høj grad på grund af stigninger i klimaaftrykket fra byggeri og anlæg. Der forudsiges kun en mindre reduktion i klimaaftrykket fra offentlige indkøb frem mod 2030.

Kilde: Energistyrelsen, 2023¹⁴⁰

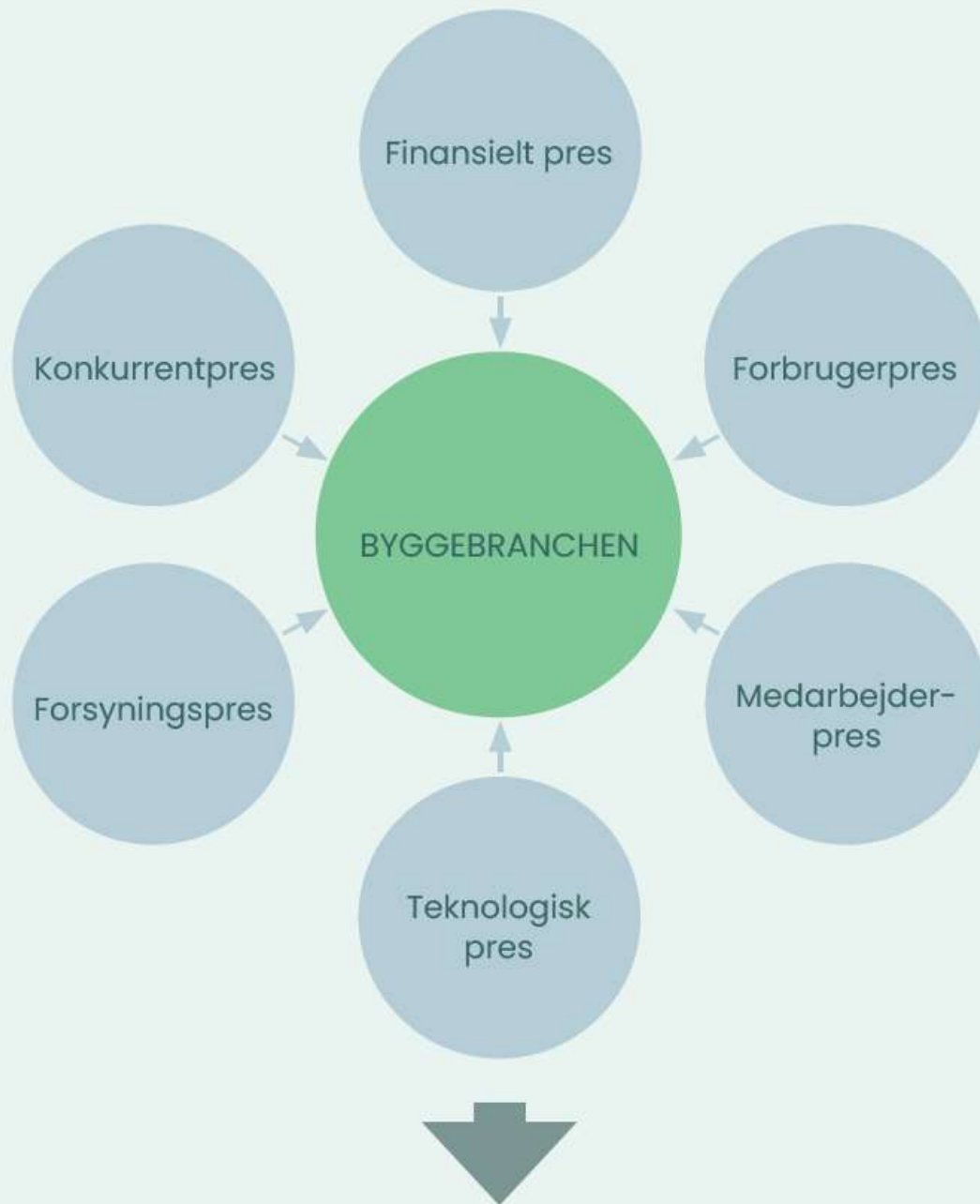
Vi skal en anden vej...

**CIRKULÆRT
BYGGERI:**
FRA TANKE TIL
POLITISK HANDLING

Vi kan få en bygge- og anlægssektor, der agerer indenfor klimaets og planetens grænser ved at:

- Minimere klimaaftryk og ressourceforbrug og eliminere affald og forurening
- Forlænge levetiden af byggerier og anlæg
- Recirkulere materialer til deres højeste værdi
- Sæt pris på ressourcer og energi
- Regenere naturen og bidrage positivt til biodiversitet og økosystemer

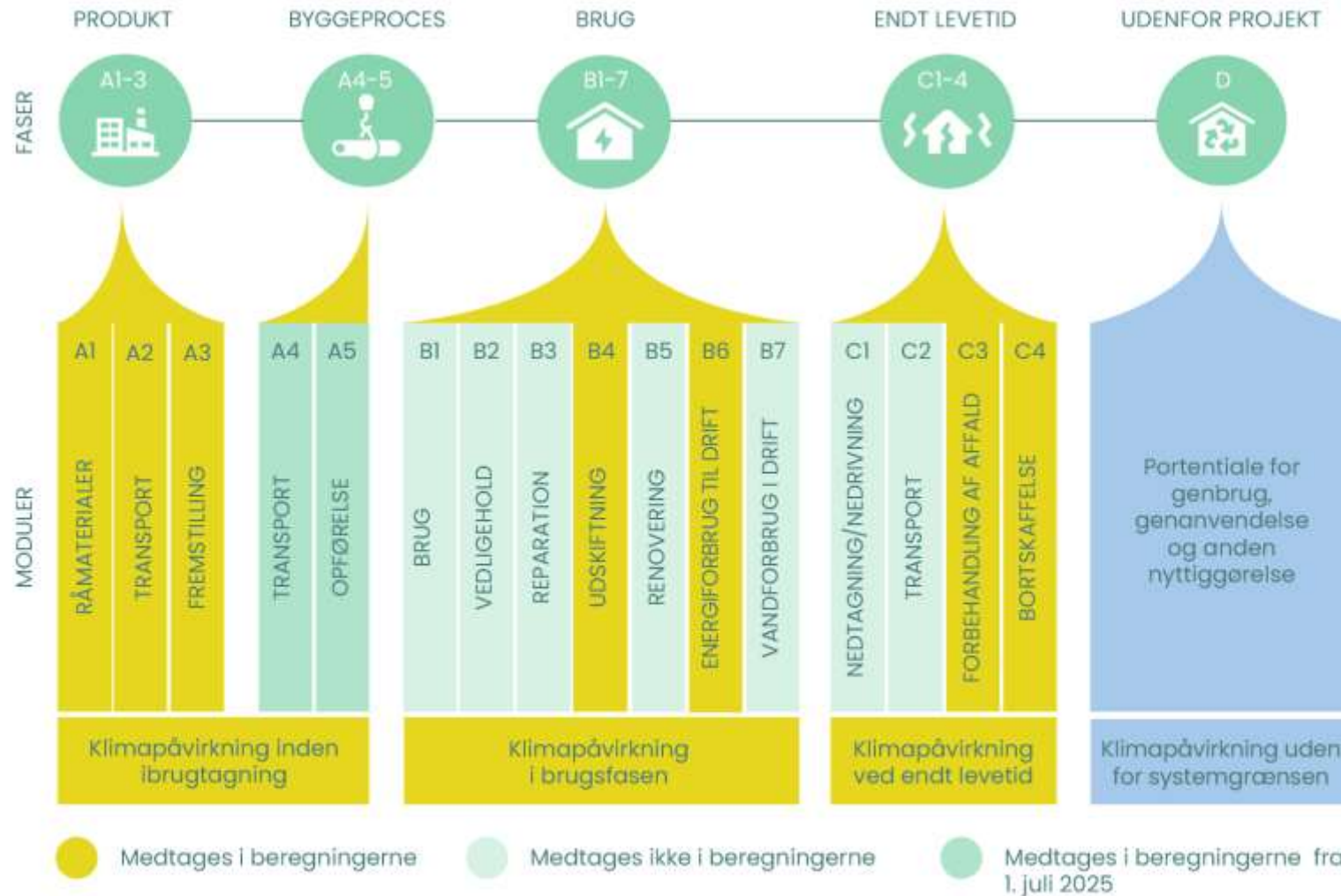

FREMTIDENS KONKURRENCEEVNE

Et stigende
cirkulært
krydspres

Godt med selektiv nedrivning og nye CO2-grænseværdier, men...

Bygningsreglementets regnemodel for LCA giver et skævt billede i forhold til den reelle klimapåvirkning, da både almen drift og nedrivning ikke regnes med.

Cirkulært byggeri – overset i klimapolitik og finanslove

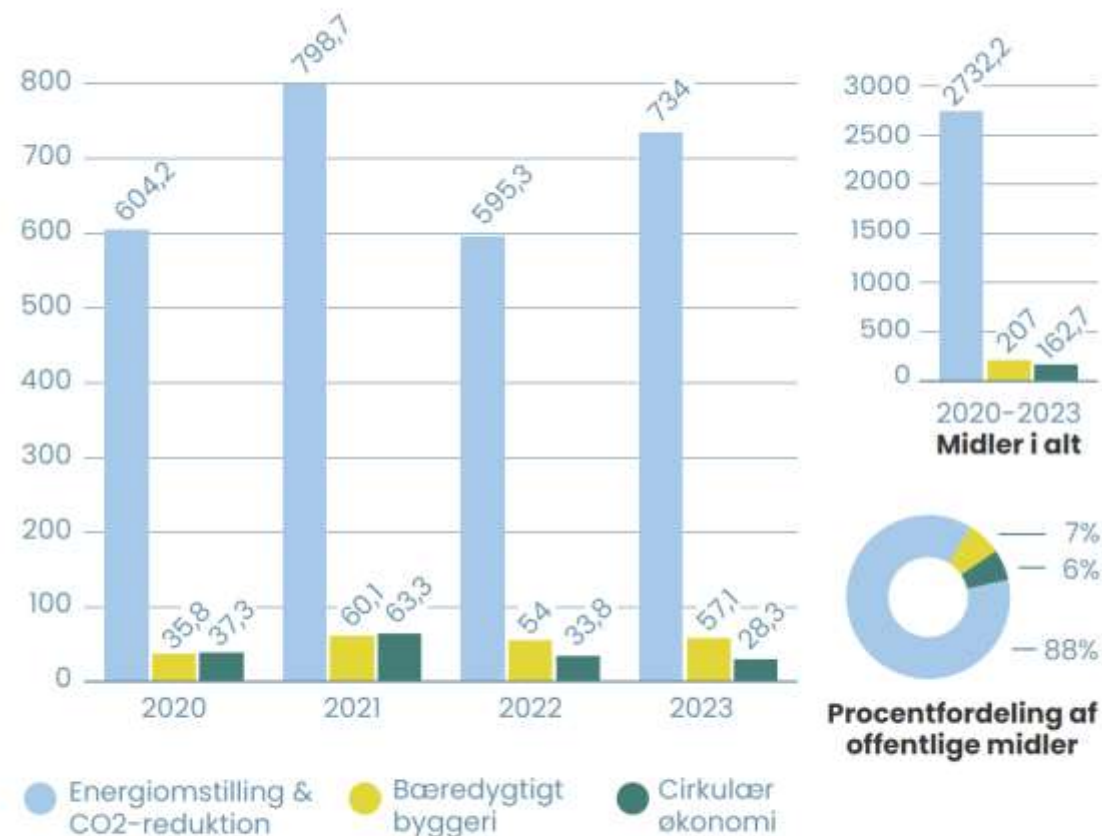
Fra 2020 til 2023:

I gennemsnit under 52 mio. kr/år til
cirkulært/bæredygtigt byggeri....

Årlige midler til cirkulært byggeri svarer
f.eks. ca. til 2 pct. af de offentlige midler, der
årligt gives til biogasanlæg

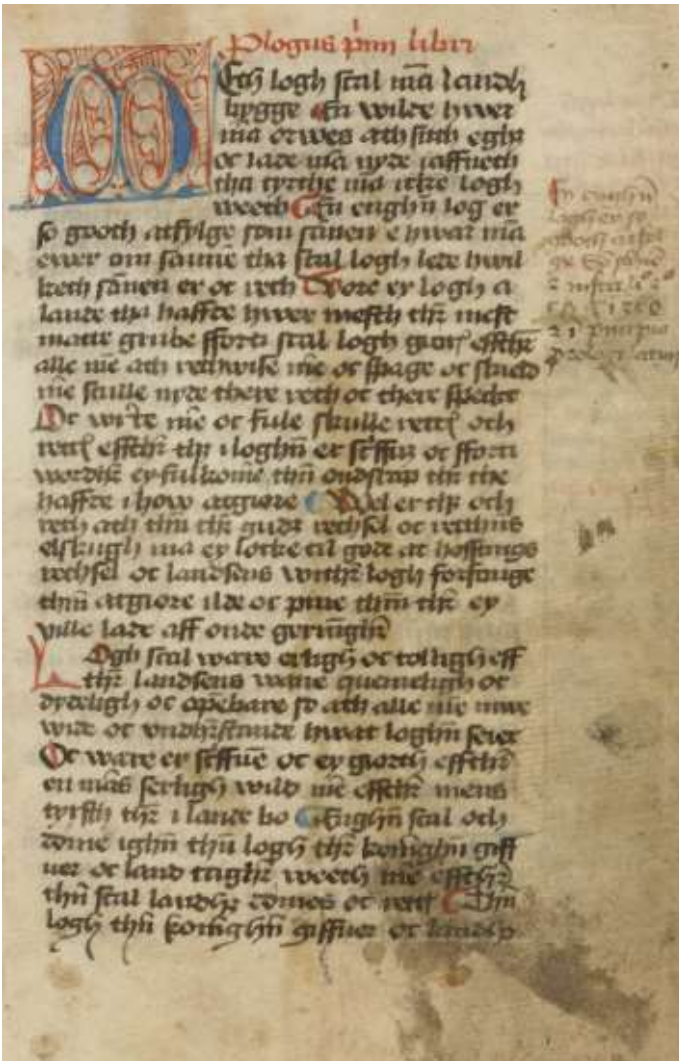
Og i offentlige udbud vægtes pris frem for
miljø, klima og cirkularitet

Offentlige forskningsmidler i finansloven, øremærket til grønne områder fra
2020-2023, opgjort i mio. kr.

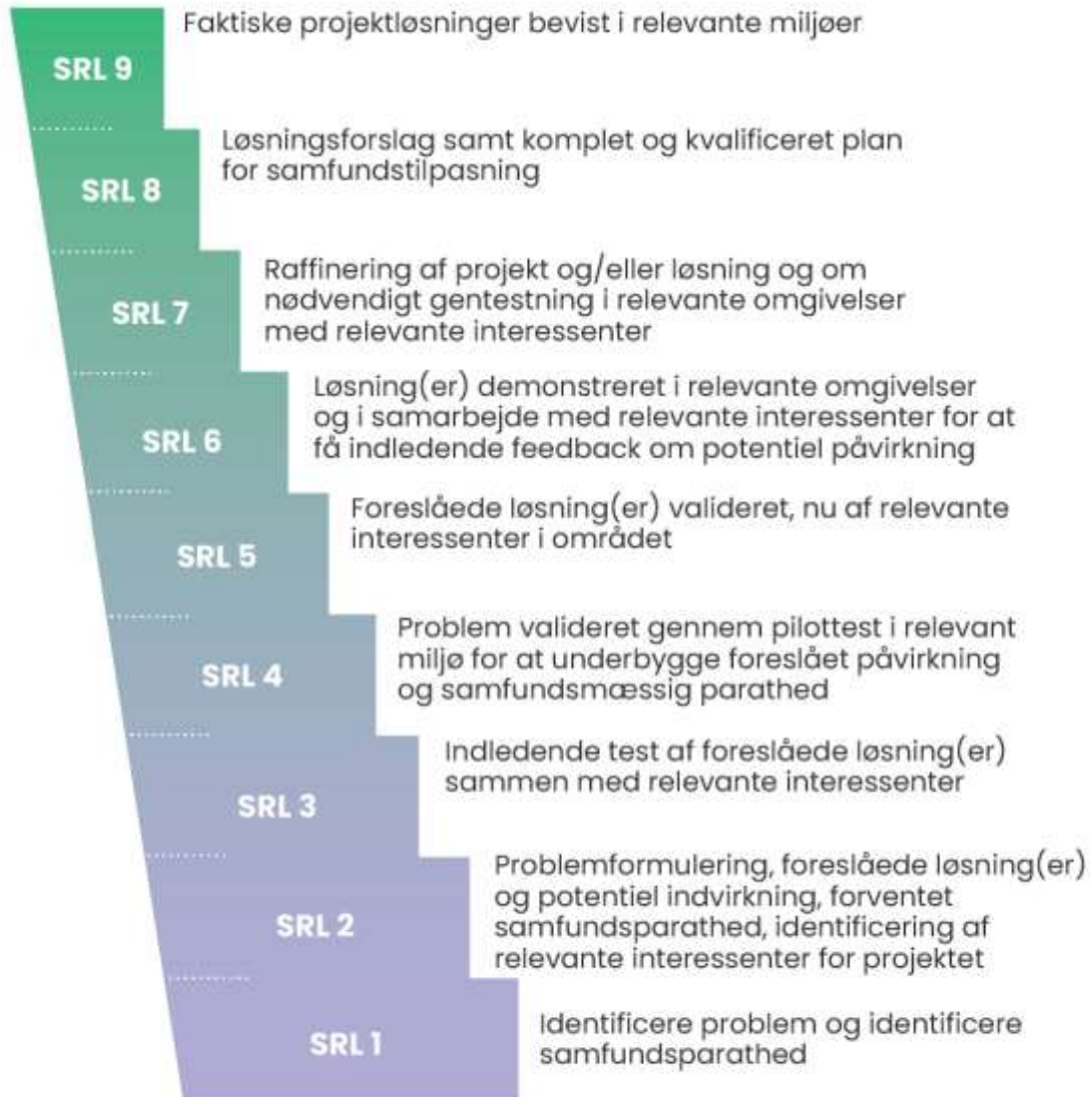
Cirkularitet overses i offentlige forskningsmidler. For hver krone, der gives til forskningen i cirkulær økonomi og cirkulært byggeri, gives der 15 kroner til forskning inden for energiområdet.

Med lov skal land bygges...

- Bygningsreglementet
- Byggeloven
- Planloven
- Udbudsloven
- Anlægsloven
- Affaldsbekendtgørelsen
- Miljøbeskyttelsesloven
- Skattelovene
- Finanspolitikken

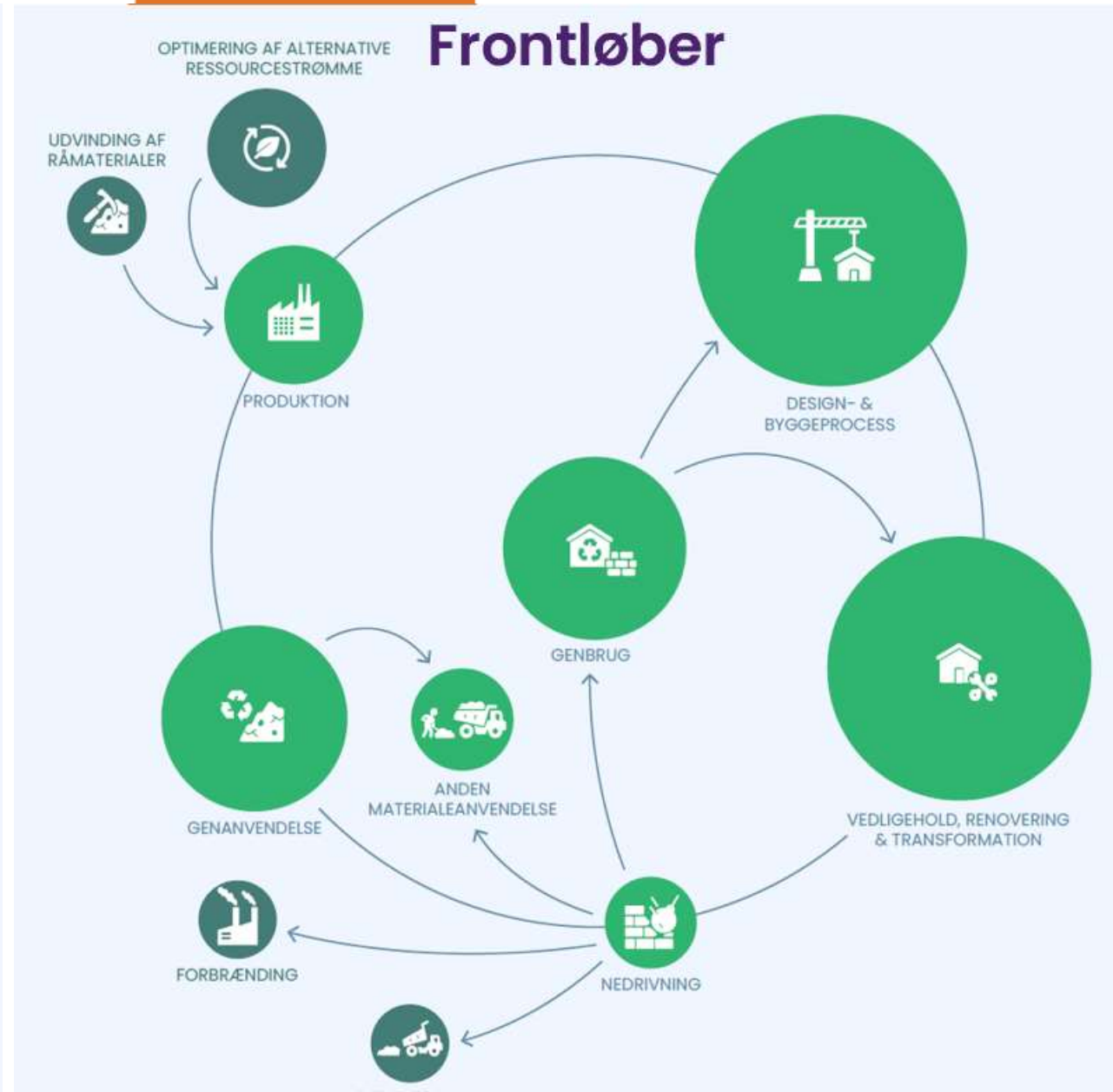
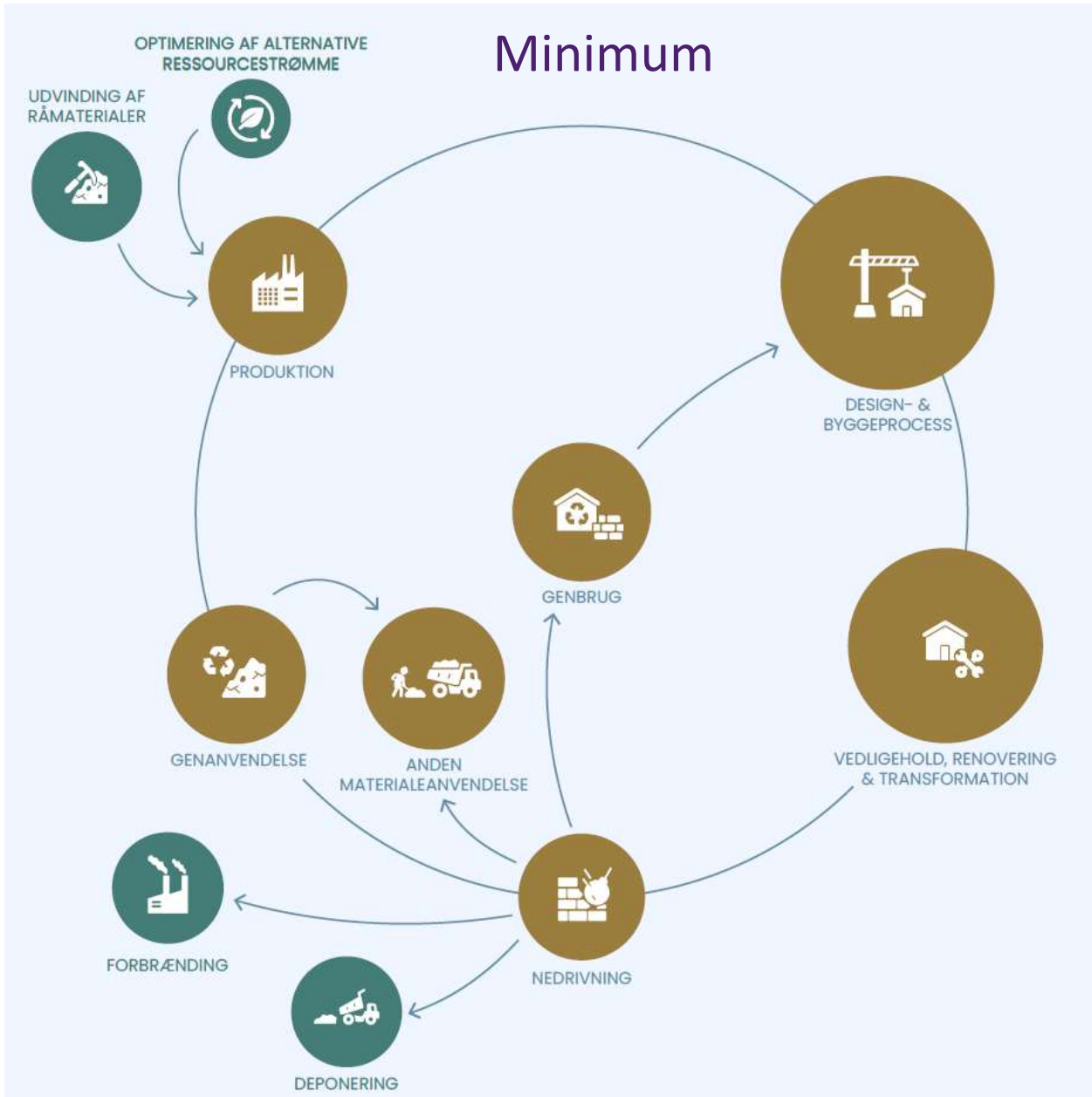
Vi har med SRL-metoden vurderet, hvad der er de lavthængende frugter, der relativt let kan implementeres

...Og hvad der kan gøres frem mod 2030

SRL vurderer niveauet af samfundsmæssig tilpasning af eksempelvis et særligt projekt, en teknologi, et produkt, en proces, en intervention eller en innovation for at blive integreret i samfundet. SRL 1 er det laveste og SRL 9 er det højeste niveau.

Kilde: Burapha research and innovation, 2020 societal readiness level.³¹

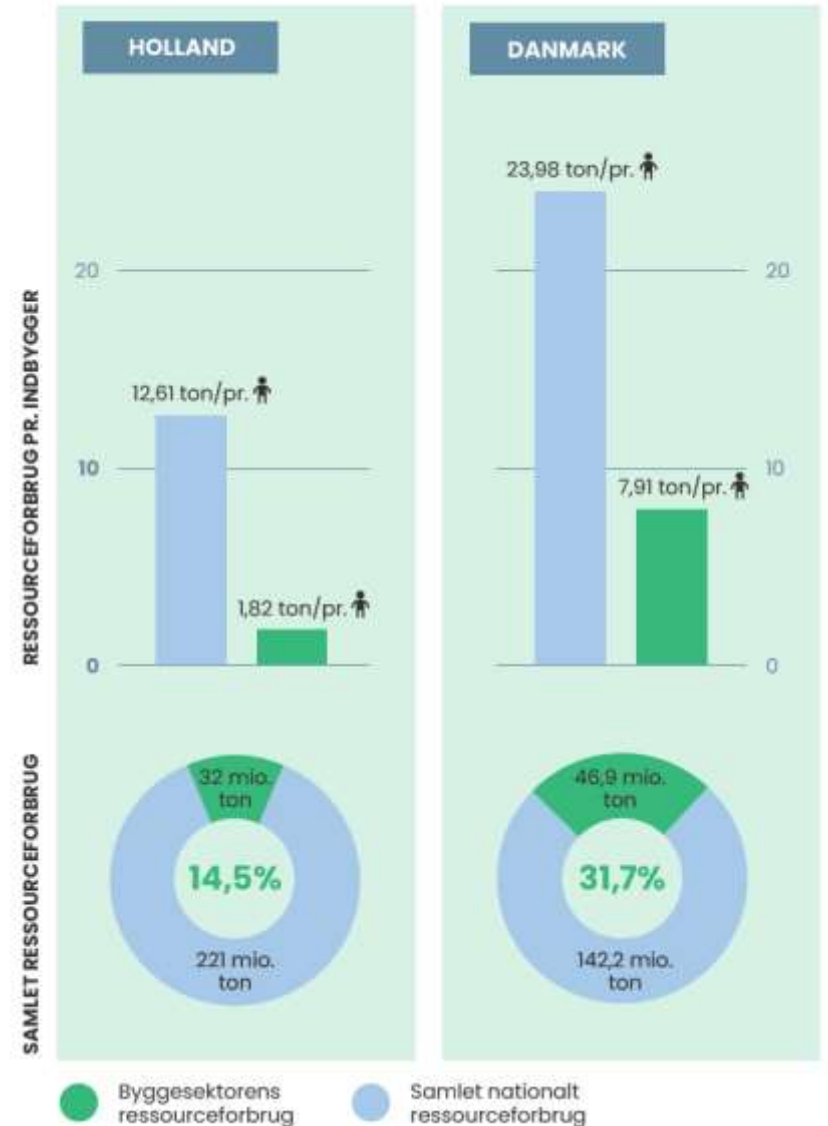
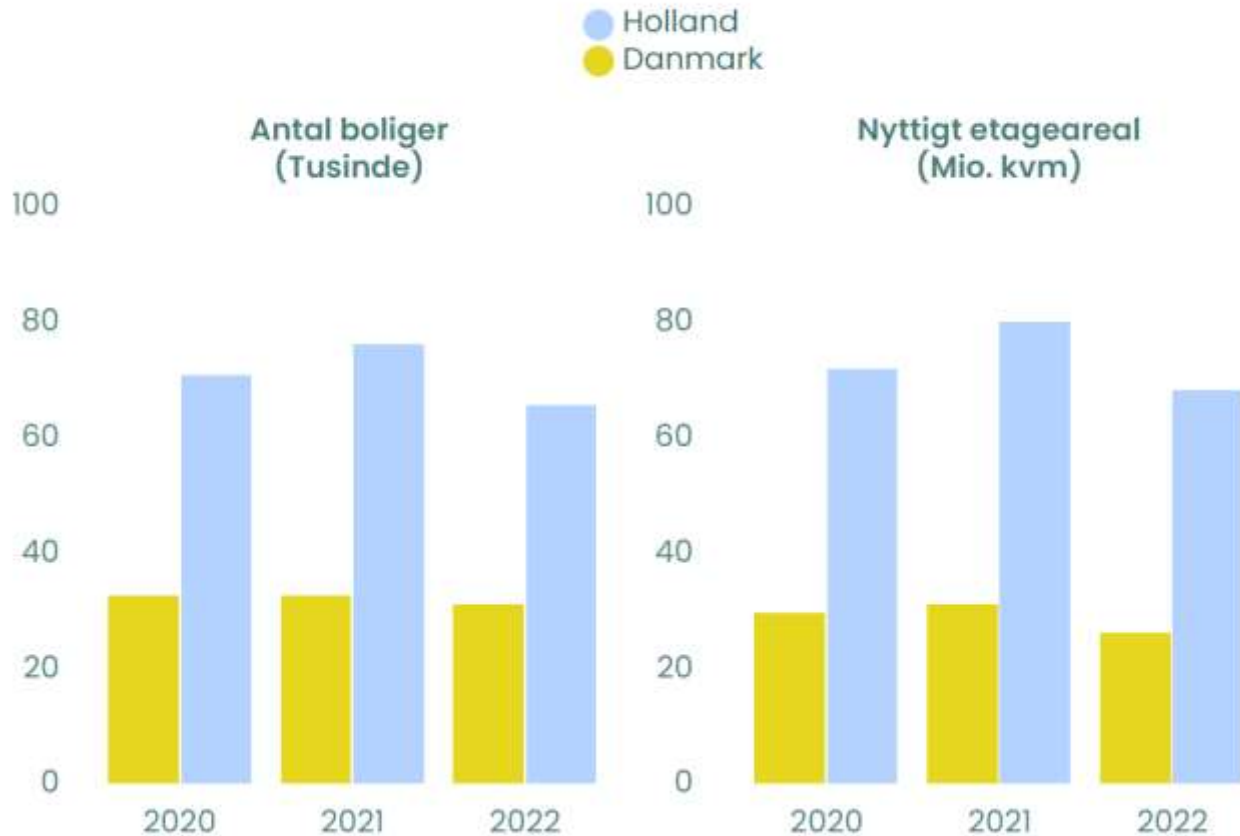
Vi har opstillet to scenarier:

Vi bør lære af de bedste...

Holland vs Danmark

Byggetilladelser for almen boligbebyggelse (antal tusinde), og nyttigt etageareal heraf (mio. kvm)

9 POLITISKE TILTAG FOR AT ACCELERERE CIRKULÆRT BYGGERI HER & NU

1.
VEDTAG ET
RESSOURCE-
REDUKTIONS-
MÅL

2.
REVIDER
BYGNINGS-
REGLEMENTET

3.
VEDTAG EN
OVERORDNET
ANLÆGSLOV

4.
FORØG
RÅSTOF-
AFGIFTEN

5.
INDFØR
CIRKULÆRE
KRAV I
OFFENTLIGE
UDBUD

6.
REVIDER
PLANLOVEN

7.
REVIDER
AFSKRIVNINGS-
LOVEN

8.
INDFØR
KRAV OM
MATERIALE-
PAS

9.
OPPRIORITER
CIRKULÆR
OMSTILLING I
OFFENTLIGE
MIDLER

9 principper for cirkulær vending

1.
CIRKULARITET ER
ET POLITISK MÅL OG
KRAV

2.
BEVARING OG
TRANSFORMATION ER
NORMEN

3.
KLIMA- OG
RESSOURCEBRILLER ER
AFGØRENDE FOR
ANLÆGSLOVGIVNING

4.
OVERFORBRUG
OG SPILD ER
FORTID

5.
MARKEDET FOR CIRKU-
LÆRE BYGGEMATERIALER
HAR OVERHALET DET
KONVENTIONELLE
MARKED

6.
CIRKULÆRT
MANDAT ER EN
SELVFØLGELIGHED

7.
"DO GOOD" ER
DEN REGULATORISKE
RAMME

8.
OFFENTLIGE MIDLER:
CIRKULÆRT BYGGERI
ER POLITISK
TOPPRIORITET

9.
BYGGERIET
REGULERES UNDER
EN HAT

Vi har brug for flere grønne frontløbere, der sprænger rammerne og laver cirkulær transformation i Danmark

Tak for opmærksomheden!

Følg RGO på
www.rgo.dk

Følg mig på Twitter/X:
@BjarkeMoeller